

Klub SDP BiH
Zastupnica Jelena Pekić

Sarajevo, 17.01.2024. godine

ZA:
BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/r Predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo

U skladu sa članom 214. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo, dostavljam:

ZASTUPNIČKU INICIJATIVU

Prema: **Vladi Kantona Sarajevo**

Prema: **Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša**

Prema: **Ministarstvo saobraćaja**

ZA DONOŠENJE NOVOG ZAKONA O PRIVREMENOM KORIŠTENJU JAVNIH POVRŠINA NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO

OBRAZLOŽENJE:

Oblast privremenog korištenja javnih površina, uslovi i načini korištenja, njihova namjena, poslovi prvostepenog upravnog rješavanja iz urbanizma i komunalnih djelatnosti, način za utvrđivanje naknade za korištenje javnih površina, nadzor nad provođenjem zakona i druga pitanja koja se tiču privremenog korištenja javnih površina regulisane su odredbama Zakona o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 20/04, 26/12, 32/12 – ispravka i 24/15).

Zakon o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo donijela je Skupština Kantona Sarajevo na sjednici održanoj 2. septembra 2004. godine, dakle prije skoro punih dvadeset godina. Sam izvorni tekst ovog Zakona je pretrpio određene izmjene, dopune i ispravke koje su objavljene u Službenim novinama Kantona Sarajevo pod naprijed navedenim brojevima. Pored same činjenice da je od donošenja ovog Zakona proteklo skoro punih dvadeset godina, evidentno je da za određena pitanja koja su normirana njegovim odredbama, isti zakonodavac (Skupština Kantona Sarajevo) je donošenjem novih zakona regulisao na drugačiji način.

U tom pravcu se posebno misli na oblast saobraćaja u mirovanju – javni parking prostor. U smislu naprijed navedenog, članom 2. Zakon o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo je propisano da se javne površine između ostalog mogu koristiti i za javni parking prostor, dok je članom 5. istog Zakona propisano da se javne površine na području Kantona mogu privremeno koristiti na osnovu odobrenja nadležnog općinskog organa, a zahtjev za privremeno korištenje javne površine podnosi se Općinskom načelniku putem nadležne općinske službe za upravu (općinska služba za urbanizam i općinska služba za komunalne poslove). Kada je riječ o javnim parking prostorima, faktički odredbe još samo tri člana (18., 19. i 25.) Zakona o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo regulišu ovu oblast, ali na krajnje palijativan način. Tako odredbe člana 18. ovog Zakona propisuju da, privremeno korištenje javnih površina za javni parking prostor odobrava općinska služba za urbanizam na neizgrađenom građevinskom zemljištu koje je izuzeto, donošenjem rješenja, te da period privremenog korištenja javnih površina za javni parking prostor je jedna, a najviše dvije godine. Nadalje, odredbom člana 19. istog Zakona je propisano da za namjene utvrđene ovim zakonom koje općinska služba za urbanizam odobrava u skladu sa prostornim mogućnostima, urbanistička saglasnost, kao i rješenje kojim se odobrava privremeno korištenje javne površine za javni parking prostor donosi se na osnovu stručnog mišljenja Zavoda za planiranje. Kada je riječ o javnim parking prostorima još samo odredba člana 25. ovog Zakona reguliše ovo pitanje i to na način da donošenje rješenja za privremeno korištenje javnih površina u navedenu svrhu spada u poslove prvostepenog upravnog rješavanja u oblasti urbanizma. U kontekstu navedenog, Zakon o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo uopće ne predviđa i ne uključuje Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo, kao nadležno za sva pitanja iz oblasti saobraćaja, te imanentno tome i za stacionarni saobraćaj – javne parking prostore, a što bi u svakom slučaju bilo neophodno. Pored navedenog, ovim Zakonom je propisano da se odobrenja donose posredstvom službe za urbanizam, a jedan drugi kantonalni zakon koji je također na snazi, i to, Zakon o komunalnim djelatnostima KS ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 14/16, 43/16, 10/17- ispravka, 19/17, 20/18 i 22/19) propisuje da održavanje i organizacija javnih parking prostora i javnih garaža je komunalna djelatnost. Tako je odredbom člana 3. stav (2) Zakona o komunalnim djelatnostima KS, održavanje i organizacija javnih parking prostora i javnih garaža utvrđena kao komunalna djelatnost individualne potrošnje, dok je članom 4. ovog Zakona definisano da se pod održavanjem i organizacijom javnih parking prostora i javnih garaža podrazumijevaju poslovi održavanja organizacije prostora i objekata u kojima se pružaju usluge parkiranja i garažiranja motornih vozila.

Pored Zakona o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo, od strane istog zakonodavca (Skupštine Kantona Sarajevo) u 2017. godini je donesen Zakon o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 30/17, 46/17 i 1/22). I ovaj Zakon je pretrpio određene izmjene i dopune koje su objavljene u Službenim novinama Kantona Sarajevo pod naprijed navedenim brojevima. Zakon o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo na dijametralno suprotan način uređuje oblast saobraćaja u mirovanju – javne parking prostore. Naime, Poglavljem XI Zakona o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo uređuje se oblast saobraćaja u mirovanju. Tako,

članom 84. stav (1) ovog Zakona je propisano da Ministarstvo saobraćaja KS utvrđuje jedinstven sistem javnog parkiranja u Kantonu i između ostalog nadležno je za planiranje, organizaciju i unapređenje javnog parkiranja u Kantonu Sarajevo, upravljanje javnim parkiranjima na području Kantona, ali i uspostavljanje jedinstvenog sistema naplate parkiranja. Stavom (6) istog člana ovog Zakona je propisano da bliže odredbe o organizaciji parkiranja, javnim parking površinama, parking zonama i izgradnji novih parkinga uredbom propisuje Vlada Kantona Sarajevo, na prijedlog Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo, dok stavom (8) istog člana ovog Zakona je propisano da raspodjela sredstava između Ministarstva i općina prikupljena od naplate javnih parkinga i garaža u zavisnosti od ukupnog broja parking mjesta po općinama vršit će se po odredbama Uredbe o organizaciji parkiranja, javnim parking površinama, parking zonama i izgradnji novih parkinga. Temeljem citiranih odredbi ovog Zakona, Vlada Kantona Sarajevo je na 19. sjednici održanoj 27.07.2023. godine donijela Uredbu o organizaciji parkiranja, javnim parking površinama, parking zonama, izgradnji novih parkinga i organizaciji jedinstvenog sistema naplate parkiranja ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 34/23). Već u članu 1. alineja a) i b) ove Uredbe je propisano da se istom uređuju javne površine namijenjene isključivo za parkiranje motornih vozila, u nadležnosti Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo, te javne posebne površine namijenjene isključivo za parkiranje motornih vozila unutar naselja na svim općinama na području Kantona Sarajevo. Generalno posmatrano, odredbe navedene Uredbe na identičan način kao i odredbe Zakona o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo normiraju oblast saobraćaja u mirovanju uz detaljniju i sveobuhvatniju razradu zakonskih propisa, te se u tom pravcu propisuje nadležnost Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo za provođenje jedinstvenog javnog parkiranja na području Kantona Sarajevo u smislu planiranja, organizacije, unapređenja, upravljanja, nadzora javnih parkinga te uspostavljanje jedinstvenog sistema naplate parkiranja. Članom 5. stav (3) navedene Uredbe, propisano je da su općine nadležne za uspostavu, kontrolu, naplatu i održavanje parkirališta i parking mjesta unutar naselja. Odredbom stava (4) navedenog člana Uredbe je propisano da će općine svojim propisima, u skladu sa Zakonom o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 30/17, 46/17 i 1/22) i ovom uredbom, urediti uslove uspostave parkirališta, definisati ulice, naknadu i ostale specifičnosti organizacije parkiranja iz stava (3) ovog člana. Nadalje, odredbom stava (5) istog člana Uredbe je propisano da su propis iz stava (4) ovog člana općine dužne donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ove uredbe, dok stav (6) propisuje da prije usvajanja ovog propisa, općina je dužna pribaviti pozitivno mišljenje Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo.

Iz navedenog, evidentna je neusklađenost pozitivnih propisa kada je u pitanju oblast javnih parking prostora, te je u što kraćem roku potrebno istu jednoobrazno regulisati.

Kako je već rečeno Zakon o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo uređuje oblast i prvostepenog upravnog rješavanja u oblasti urbanizma. U tom kontekstu, daleko poslije je donesen Zakonom o prostornom uređenju Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 24/17 i 1/18) koji se faktički uređuju osnovi postupanja u oblasti urbanizma. Također, Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika Bosne

i Hercegovine donijela je Odluku o proglašenju nacionalnog spomenika "Historijski urbani krajolik Sarajevo" ("Službeni glasnik BiH", broj 1/21 i 10/21), a u obuhvatu istog se nalazi najveći dio javnih površina na područjima Općine Stari Grad Sarajevo i Općine Centar, te je potrebno usklađivanje i tom pogledu.

Nadalje, članom 2. Zakon o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo utvrđeni su sadržaji i namjene za koje se javne površine mogu privremeno koristiti. Evidentno je da određeni sadržaji a koji su taksativno pobrojani, sami po sebi su postali relikti prošlosti i za njihovim postavljanje faktički više ne postoji objektivna potreba. Takvi sadržaji su naprimjer slobodnostojeće telefonske govornice, ali i vage za osobno mjerenje (dostupno u svim apotekama), pa čak i sanduci za čišćenje obuće. Također postavljanje klupa za sjedenje se ne bi trebalo tretirati kroz odredbe Zakona o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo, ili bi barem zakonske odredbe trebale biti preciznije u smislu na koje klupe za sjedenje bi se odnosio. U svakom slučaju ovaj Zakon ne bi trebao da tretira klupe koje se postavljaju u sklopu realizacije projekta hortikulturalnog uređenja i parkovskog mobilijara određene parkovske zelene površine za čiju implemetaciju je nadležno komunalno preduzeće za održavanje komunalne higijene čiji je osnivač Kanton Sarajevo. S druge strane, odredbe ovog Zakona ne poznaju određene sadržaje za čijim postavljanje sve više postoji objektivna potreba. Tako odredbe ovog Zakona ne poznaju pojam punionica za električne automobile. Također, iako na području svih ili skoro svih jedinica lokalne samouprave faktički već postoje slobodnostojeće zatvorene bašte, sa trendom povećanja njihovog broja, a koje su prisutne tokom čitave kalendarske godine, dakle i u zimskom periodu, tekst Zakona poznaje samo pojam slobodnostojećih otvorenih bašti.

Pojedine odredbe Zakona o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo nikada nisu u cjelosti implemetirane. U kontekstu navedenog prevashodno se misli na odredbe Zakona koje se tiču donošenja i usvajanja Elaborata o kioscima, Elaborata o slobodnostojećim baštama i Elaborata o slobodnostojećim displejima. Naime, iako je prošlo skoro dvadest godina od stupanja na snagu ovog Zakona, a što je u više navrata kroz predmetnu zastupničku inicijativu apostrofirano, za područje gradskih općina nikada nisu usvojeni naprijed pomenuti elaborati od strane nadležnih organa.

Nadalje, protokom vremena izmijenjen je i naziv samog Ministarstva koje rješava po žalbama kao drugostepena instanca (raniji naziv Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, a sadašnji naziv Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo).

Odredbe člana 24. Zakona o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo bi trebale biti nadeleko preciznije kada je riječ o donošenju rješenja o prestanku privremenog korištenja javne površine. Odredbe Zakona uopće ne poznaju situaciju kada se rješenje o prestanku može donijeti i na zatjev stranke/korisnika. Također, utvrđivanje gubitka korištenja javnih površina u trajanju od pet godina propisan odredbom člana 24. stav 6. Zakona bi trebalo da bude decidno propisano od strane samog zakonodavca, na način da se detaljno

normira postupak i taksativno pobroje slučajevi u kojima će se utvrđivati ovakav vid gubitka privremenog korištenja javne površine.

Također, trebalo bi preispitati odredbe poglavlja "Kaznene odredbe" Zakona, odnosno da li je visina novčanih kazni proporcionalna počinjenom prekršaju, a posebno cijeneći protok vremena od dana donošenja ovih odredbi.

Svi naprijed pobrojani razlozi nedvojbeno ukazuju da postoji objektivna potreba za donošenjem potpuno novog teksta Zakona o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo i usklađivanje sa ostalim pozitivnim propisima, i to u što kraćem roku.

Molim vas da odgovor na inicijativu dostavite u elektronskoj formi na službeni mail jelena.pekic@skupstina.ks.gov.ba.

S poštovanjem,

Jelena Pekić

Zastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo